

Zet je helden en schurken op een voetstuk **TIJDENS DE JEUGDBOEKENMAAND**

Van 1 tot 31 maart is het Jeugdboekenmaand, dit jaar met als thema *Helden & Schurken*. Met de Jeugdboekenmaand wil organisator Iedereen Leest kinderen en jongeren tussen 3 en 15 jaar aanzetten tot lezen. Een hele maand lang vieren we leesplezier in scholen, bibliotheken, boekhandels en gezinnen. Illustratrice Fatinha Ramos en Ketnetter Dempsey Hendrickx zijn als ambassadeurs van het leesplezier de helden van dienst. **An Stessens**

Over de auteur

AN STESENS

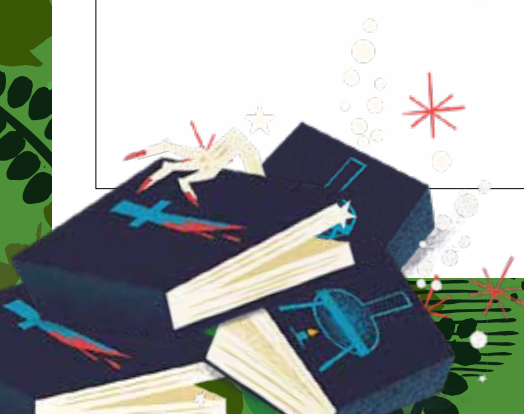
is kennismedewerker jeugd-
literatuur en coördinator selectie-
lezen van de Leesjury bij Iedereen
Leest.

JEUGDBOEKENMAAND 2022

**HELDEN EN
SCHURKEN**

iedereenleest.

WIE IS DE HELD VAN JOUW VERHAAL? EN WIE DE SCHURK?

Echte helden zijn dapper en onverschrokken. Ze gaan recht naar het hart van het kwaad. Echte schurken moorden en roven, en de buit houden ze zelf. Dat is duidelijk. Maar veel meer heldendaden en schurkenstreken houden zich op tussen die twee uitersten. De Jeugdboekenmaand zet niet alleen superhelden en -schurken in de kijker: ook dieven met nobele bedoelingen, ontdekkingsreizigers en gemene tantes passeren de revue.

Zonder helden en schurken heb je geen verhaal. Dat biedt stof tot nadenken! Wanneer is een held een echte held? Wat is een held zonder schurk, en wat is een schurk zonder held? En wie ben jij? Welke boeken zetten je aan tot heldendaden? Wie zijn jouw helden en jouw schurken? De Jeugdboekenmaand nodigt je uit om, gewapend met boeken en verhalen, op onderzoek te gaan.

WERKEN MET BOEKEN IN DE KLAS

Naar aanleiding van deze Jeugdboekenmaand zorgt iedereen Leest voor een update van de handleiding *Werken met boeken in de klas* – want echte helden werken het hele jaar door met boeken in de klas, niet alleen tijdens de Jeugdboekenmaand. In deze educatieve handleiding vind je methodieken en praktische tips waarmee je meteen aan de slag kan: van hoe je aan boekpromotie doet, tot hoe je met je leerlingen naar illustraties kan kijken of hoe je mediawijs aan de slag kan. Je vindt geen lesactiviteiten die opgebouwd zijn

rond één bepaald boek in de handleiding, maar wel algemene werkvormen die je makkelijk naar je eigen hand kan zetten en ook kan toepassen op andere (bv. informatieve) teksten en in verschillende vakken. Lezen hoeft immers niet beperkt te blijven tot de les Nederlands of andere taalvakken!

KWARTET IN DE KIJKER

Naast een (digitale) papieren handleiding, zijn er dit jaar ook vier filmpjes waar je een duik neemt in het boekenaanbod en er enkele werkvormen worden toegelicht. De filmpjes duren ongeveer 15 minuten en zijn specifiek gemaakt voor leerkrachten. Centraal in elk filmpje staat het kwartet, een werkvorm waarmee je (helden)verhalen op een speelse manier kan doorgronden. Met een kwartet zoek je de rode draad tussen afzonderlijke boeken. Zo kan je bijvoorbeeld vier sprookjes aan elkaar koppelen, vier boeken over superhelden, vier boeken over helden van vroeger, of vier boeken over helden zoals jij en ik.

BOEKENTIPS

Geen Jeugdboekenmaand zonder boeken! Op de website vind je een gevarieerde lijst met boeken in verschillende genres en stijlen, voor kinderen en jongeren van 3 tot 15 jaar, plus een suggestielijst met graphic novels en strips. Dankzij Luisterpuntbibliotheek zijn de meeste boeken vanaf het tweede/derde leerjaar ook beschikbaar als Daisy-luisterboek, zodat ook kinderen die minder vlot lezen volop kunnen deelnemen aan de Jeugdboekenmaand.

3-6 JAAR TOERMALIJN

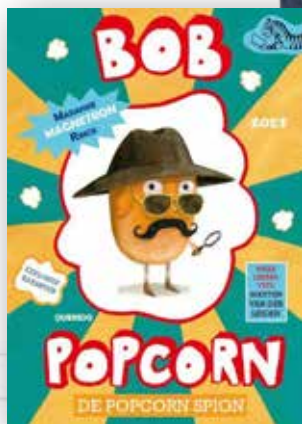
Davide Cali en Fatinha Ramos (ill.)
De Eenhoorn, 2020

Dit sprookje begint klassiek: welke moedige prins bevrijdt de mooie prinses Toermalijn uit haar toren? Over heel de wereld gaan dappere ridders op stap. Slechts één bijzondere ridder raakt tot bij de prinses. Maar dan volgt de echte verrassing... Dit klassiek aandoend sprookje heeft een sterke heldin in de hoofdrol.

AAN DE SLAG!

Toon een prent aan de leerlingen en vraag hen heel aandachtig te kijken. Zeg zelf verder niets en laat hen minstens een minuut lang kijken. Doe het boek dan dicht en vraag wat ze gezien hebben. Wat stond er op de illustratie? Welke kleuren zagen ze? Kijk dan opnieuw naar de illustratie en bespreek wat jullie zagen. Wat viel op en wat niet?

6-9 JAAR **BOB POPCORN: DE POPCORN SPION**

Maranke Rinck en
Martijn Van der Linden (ill.)
Querido, 2020

Samen met Ellis deelt Bob popcorn uit op school. Dat moet stiekem gebeuren, want snacks en snoep zijn verboden. Bovendien mag niemand weten dat Bob eigenlijk een explosieve maïskorrel is! Helaas komt de baas van de popcornfabriek hen op het spoor. Hij wil Bob op de rooster leggen. In dit verrassende en speelse boek is Bob de James Bond onder de maïskorrels. Hij ontpopt zich tot topspion!

AAN DE SLAG!

Als je leerlingen vraagt wat ze van een boek vinden, is het voor hen vaak niet evident om iets anders dan 'leuk' of 'grappig' te zeggen. Reik hen daarom woorden aan waarmee ze hun leeservaring leren benoemen. Zorg bijvoorbeeld voor een pot vol woorden zoals 'spannend', 'verrassend' of 'meeslepend'. Iemand haalt een woord uit de pot, waarna je samen bespreekt of dit al dan niet bij het boek of een personage past.

9-12 JAAR **MIJN JAAR IN EEN TENT**

Tiny Fisscher en Sophie Pluim (ill.)
Volt, 2021

Meester Sinan organiseert een *challenge*-week voor het goede doel, waarbij iedereen iets doet wat-ie anders niet zou durven. Zwaan is bang in het donker en ze wil iets doen voor vluchtelingenkinderen. Ze weet wat ze wil doen: in een tent in de tuin slapen. En niet zomaar een weekje, maar een heel jaar lang! Iedereen verklaart haar gek, maar Zwaan zet dapper door. Of hoe de meeste heldendaden dichtbij en zonder cape gebeuren.

AAN DE SLAG!

Laat de leerlingen een krantenartikel schrijven over het boek. Ze vertrekken vanuit een fragment – liefst een-tje met voldoende actie – en schrijven hierover een artikeltje dat zo in de krant zou kunnen staan. Analyseer wat een krantenartikel speciaal maakt, en bundel alle artikels in een fictieve klaskrant.

12-15 JAAR **ZWARTE ZWAAN**

Gideon Samson
Leopold, 2021

Rifka heeft een bizar plan, waarmee ze de hele wereld voor de gek wil houden. Ze zet haar dood in scène, om zo bij haar eigen begrafenis aanwezig te zijn. De manipulatieve Rifka weet meteen wie haar moet helpen: Duveke, haar brave en zorgzame vriendin. Duveke wordt meegesleurd in Rifka's spel. Dit is een indrukwekkend, niet bepaald blij verhaal, waaruit blijkt dat ook je beste vrienden slechteriken kunnen zijn.

AAN DE SLAG!

Met een *think-pair-share* voelen leerlingen zich vaak veiliger om te antwoorden. In plaats van meteen een antwoord op je vraag te verwachten, geef je de leerlingen eerst tijd om zelf na te denken (*think*). Daarna overleggen ze met hun buur (*pair*), en pas daarna vraag je hen hun ideeën te delen met de klas (*share*). Met deze methode krijg je vaak meer respons dan door je vraag in de grote groep te gooien.

HELDEN EN SCHURKEN

Benieuwd naar de handleiding, de filmpjes en de wedstrijd? Op zoek naar meer heldenverhalen?

Alles over Jeugdboekenmaand vind je op www.jeugdboekenmaand.be en www.iedereenleest.be.

Via de website en sociale media blijf je op de hoogte. Voor vragen over Jeugdboekenmaand kan je contact opnemen met kathleen.cortens@iedereenleest.be.

